

उत्साद्यन्ते जातिधर्माः कुलधर्माश्च शाश्वताः । उत्सन्नकुलधर्माणां मनुष्याणां जनाईन ।

नरके नियतं वासो भवतीत्यनुशुश्रुमः । अहो वत महत्पापं कर्तुं व्यवसिता वयं ।

यद्राज्यसुखलोभेन हन्तुं स्वजनमुद्यताः । यदि मामप्रतीकारमशस्तं शस्तपाणयः ।

धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे चेमतरे भवेत् ।

॥ सञ्जय उवाच ॥ एवमुक्त्वाऽर्जुनः सञ्जो रथोपस्थ उपाविशत् । विस्मज्य सशरं चापं शोकमविग्रमानसः ।

इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु श्रीकृष्णार्जुनसंवादे अर्जुनविषादो नामप्रथमोऽध्यायः । भीष्म
पर्वणि तु पञ्चविंशोऽध्यायः ॥ २५ ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ तन्तथा कृपयाविष्टमश्रुपूर्णकुलेक्षणं । विषोदन्तमिदं वाक्यमुवाच मधुसूदनः ।

॥ श्रीभगवानुवाच ॥ कुतस्त्वा कस्मलमिदं विषमे समुपस्थितं । अनार्यजुष्टमस्वर्गमकीर्तिकरमर्जुन ।

क्षैत्र्यं मास्मगमः पार्थ नैतत्त्वय्युपपद्यते । क्षुद्रं हृदयदैर्घ्यं त्यक्त्वा त्तिष्ठ परन्तप ।

॥ अर्जुन उवाच ॥ कथं भीष्ममहं सञ्जो द्रोणञ्च मधुसूदन । द्रुपुभिः प्रतियोत्स्यामि पूजार्हावरिसूदन ।

गुरुनहत्वा हि महानुभावान् श्रेयो भोक्तुं भैक्ष्यमपीह लोके । हत्वाऽर्थकामांस्तु गुरुनिहैव भुञ्जीय भोगान् रुधिरप्रदिग्धान्
न चैतद्विद्मः कतरन्नो गरीयो यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयुः । यानेव हत्वा न जिजीविषामस्तेऽवस्थिताः प्रमुखे
धार्तराष्ट्राः ।

कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः पृच्छामि त्वां धर्मसम्बुद्धचेताः । यच्छ्रेयः स्थानिश्चितं ब्रूहि तन्मे श्रियस्तेऽहं शाधि मां त्वां प्रपन्नं ।
न हि प्रपश्यामि ममापनुद्यात् यच्छोकमुच्छाषणमिन्द्रियाणां । अवाप्य भूमावसपत्नमृद्धं राज्यं सुराणामपि चाधिपत्यं ।

॥ सञ्जय उवाच ॥ एवमुक्त्वा हृषीकेशं गुडाकेशः परन्तपः । न योत्स्य इति गोविन्दमुक्त्वा तूष्णीं बभूव ह ।

तमुवाच हृषीकेशः प्रहसन्निव भारत । सेनोयारुभयोर्मध्ये विषोदन्तमिदं वचः ।

॥ श्रीभगवानुवाच ॥ अशोच्यानन्वशोचस्व प्रज्ञावादांश्च भाषसे । गतास्तनगतास्तंश्च नानुशोचन्ति पण्डिताः ।

न त्वेवाहं जातु नासं न त्वं नेमे जनाधिपाः । न चैव न भविष्यामः सर्वे वयमतः परं ।

देहिनोऽस्मिन् यथा देहे कौमारं यौवनं जरा । तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ।

मात्रास्पर्शास्तु कौन्तेय शीतोष्णसुखदुःखदाः । आगमापायिनोऽनित्यास्तांस्तितिक्षस्व भारत ।

यं हि न व्यथयन्त्येते पुरुषं पुरुषर्षभ । समदुःखसुखं धीरं सोऽमृतत्वाय कल्पते ।

नासतो विद्यते भावो नाभावो विद्यते सतः । उभयोरपि दृष्टोऽन्तस्त्वनयोस्तत्त्वदर्शिभिः ।

अविनाशि तु तद्विद्धि येन सर्वमिदं ततं । विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चित् कर्तुमर्हति ।

अन्तवन्त इमे देहा नित्यसंक्राताः शरीरिणः । अनाशिनोऽप्रमेयस्य तस्माद्युध्यस्व भारत ।

य एनं वेत्ति हन्तारं यश्चैनं मन्यते हतं । उभौ तौ न विजानीतो नायं हन्ति न हन्यते ।

न जायते म्रियते वा कदाचिन्नायं भूत्वा भविता वा न भूयः । अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने
शरीरे ।